

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Τετάρτη 24/11/2010

Η Συνέλευση του Ενιαίου Συλλόγου Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας θεωρεί αναγκαία τη μεταρρύθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης εκφράζει όμως την αντίθεσή της στο κείμενο διαβούλευσης, το οποίο δεν κινείται κατά την κρίση της προς την κατεύθυνση της αναβάθμισης του δημόσιου πανεπιστημίου, ενώ πολλές προτάσεις του μεταφυτεύτηκαν χωρίς διάθεση προσαρμογής από το εξωτερικό στην ελληνική πραγματικότητα, με αποτέλεσμα να είναι ασύμβατες με αυτή.

Τα σημεία αυτά είναι τα εξής:

α) Στο κείμενο διαβούλευσης προβάλλεται κυρίως η οικονομική διάσταση του πανεπιστημίου με όρους και αξίες της αγοράς, ενώ παράλληλα υποβαθμίζεται η ευρύτερη μορφωτική, κοινωνικο-πολιτική και πολιτισμική λειτουργία του. Η αντίληψη αυτή είναι αντίθετη με τη διεκδίκησή μας για ένα σύγχρονο ακαδημαϊκό, δημόσιο, δημοκρατικό, αυτοδιοικούμενο, βιώσιμο πανεπιστήμιο, ικανό να παράγει και να μεταδίδει γνώση και να καλλιεργεί την έρευνα, ανταποκρινόμενο στις κοινωνικές, αναπτυξιακές και πολιτισμικές ανάγκες της χώρας, πρόθυμο να δίνει λόγο στην ελληνική κοινωνία. Επειδή λοιπόν φρονούμε ότι η γνώση και η έρευνα είναι δημόσιο και όχι αγοραίο αγαθό εκφράζουμε την αντίθεσή μας σε ένα πανεπιστήμιο που θα προσδιορίζει τις ερευνητικές του κατευθύνσεις με κριτήριο τους νόμους και τη βουλιμία του κέρδους που διακρίνει την ασύδοτη ανάπτυξη της «ελεύθερης» αγοράς.

β) Στο κείμενο διαβούλευσης προτείνεται να ανατεθεί η διοίκηση του Πανεπιστημίου σε εξωπανεπιστημιακό όργανο. Η πιθανότητα αυτή μας βρίσκει κάθετα αντίθετους. Το βασικό μας κριτήριο είναι η εμπειρία μας ως μελών ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Γιατί είναι γεγονός ότι το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ως μη αυτοδύναμο, βίωσε στην πραγματικότητα τη συμμετοχή εξωπανεπιστημιακών παραγόντων στη διοίκησή του, με το πνεύμα που προτείνεται στο κείμενο διαβούλευσης, και με την προοπτική πως αυτοί θα αποτελούσαν παράγοντα αναβάθμισης του Πανεπιστημίου. Ωστόσο η εμπειρία μας από το εγχείρημα αυτό ήταν και συνεχίζει να είναι προβληματική για μια σειρά από λόγους: Η επιλογή των ατόμων αυτών έγινε με ασαφή κριτήρια. Η συμμετοχή τους στη διοίκηση του πανεπιστημίου ήταν περιορισμένη, ενώ η από μέρους τους άγνοια των διαδικασιών λειτουργίας του πανεπιστημίου δεν συνέβαλε στην αναβάθμισή του.

Επομένως, με κριτήριο τη συγκεκριμένη εμπειρία προτείνουμε η διοίκηση του πανεπιστημίου, η οποία χαράσσει τη μακροπρόθεσμη στρατηγική του και εγγυάται τον ακαδημαϊκό και αυτόνομο χαρακτήρα του, να απολαμβάνει της εμπιστοσύνης της πανεπιστημιακής κοινότητας και να διαθέτει δημοκρατική νομιμοποίηση από αυτήν. Προτείνουμε δηλαδή να προκύπτει μετά από εκλογές στις οποίες θα συμμετέχουν όλοι οι παράγοντες της ακαδημαϊκής κοινότητας (μέλη ΔΕΠ, ΕΕΙΔΠ, ΕΤΕΠ, Διοικητικό προσωπικό, φοιτητές) με ποσοστώσεις. Το Συμβούλιο, που προτείνεται στο κείμενο διαβούλευσης, θα μπορούσε να έχει καθαρά γνωμοδοτικό χαρακτήρα και να είναι ο συνδεδετικός κρίκος ανάμεσα στα ΑΕΙ και στην κοινωνία. Προτείνουμε τα μέλη του να επιλέγονται με καθορισμένα κριτήρια από τα εκλεγμένα όργανα της διοίκησης του πανεπιστημίου και να εκπροσωπούν τους κοινωνικούς φορείς.

γ) Σχετικά με την προτεινόμενη λογοδοσία σε ανεξάρτητη αρχή, που προτείνεται από το κείμενο διαβούλευσης, θεωρούμε ότι αυτή πρέπει να είναι πλήρως διαφανής και να λαμβάνει υπόψη της όχι μόνο τα παραγόμενα αποτελέσματα (εκροές), όπως καθορίζεται στο κείμενο διαβούλευσης, αλλά και την ποιότητα της υποδομής και το επίπεδο των παροχών (εισροών) στο Πανεπιστήμιο. Θεωρούμε δηλαδή ότι μια λογοδοσία βασισμένη αποκλειστικά στις εκροές (π.χ. απορρόφηση ερευνητικών κονδυλίων), θα ήταν καταστροφική για τον ανθρωπιστικό ρόλο και τις πολυσήμαντες λειτουργίες του δημόσιου πανεπιστημίου. Γιατί φρονούμε ότι το κυβερνητικό έργο για την Παιδεία και την έρευνα είναι μέρος της κοινωνικής λογοδοσίας, η οποία δεν μπορεί να είναι μονοσήμαντη, μια και η κυβέρνηση και το Υπουργείο Παιδείας πρέπει επίσης να λογοδοτούν προς τα πανεπιστημιακά ιδρύματα και την κοινωνία για την τήρηση των υποσχέσεών της και για το έργο που παράγεται από την από μέρους τους ανάληψη παρεμβατικού ρόλου.

Ακόμα πρέπει να επισημάνουμε ότι στο πλαίσιο της αξιολόγησης δεν μπορούμε να εφαρμόζουμε ενιαία κριτήρια για όλα τα τμήματα, τις σχολές και τα ιδρύματα που θεραπεύουν διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα. Ασφαλώς η ευελιξία στα κριτήρια δεν μπορεί να είναι άλλοθι για ακαδημαϊκή απραξία. Η βιωσιμότητα του δημόσιου πανεπιστημίου εξαρτάται και από την ποιότητα του παρεχόμενου ερευνητικού και διδακτικού έργου. Αλλά ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των ανθρωπιστικών σπουδών και των κοινωνικών επιστημών έναντι εκείνου των σχολών των θετικών επιστημών επιβάλλει την εφαρμογή κριτηρίων που εναρμονίζονται με τη φύση των συγκεκριμένων σπουδών και απέχουν από συνηθισμένες μετρήσεις. Γιατί κατά τη γνώμη μας η λογοδοσία δεν μπορεί να σημαίνει τιμωρία και δεν πρέπει να μετατραπεί σε έναν μηχανισμό οικονομικής ασφυξίας. Ιδιαίτερα τα μικρότερα και περιφερειακά πανεπιστήμια δεν μπορούν να τιμωρούνται για χρόνια προβλήματα που έχουν τη ρίζα τους στην ελλιπή στήριξή τους αναφορικά με τις υποδομές, τις βιβλιοθήκες, την πρόσβαση σε ψηφιακές βάσεις δεδομένων καθώς και την λειψή χρηματοδότησή τους.

δ) Το σχέδιο διαβούλευσης προβλέπει η χρηματοδότηση των ΑΕΙ να γίνεται με κριτήριο την επίδοσή τους σε δείκτες αξιολόγησης κλπ. Η θέση αυτή μας βρίσκει αντίθετους. Προτείνουμε η χρηματοδότηση των ΑΕΙ (πλην της μισθοδοσίας) να γίνεται από την πολιτεία σύμφωνα με τις προγραμματικές συμφωνίες. Όσον αφορά τώρα στη μισθοδοσία του προσωπικού προτείνουμε να γίνεται στη βάση ενιαίου μισθολογίου και να διασφαλίζεται από το κράτος στο πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού. Η αξιοπρεπής μισθοδοσία και η οικονομική σταθερότητα των μελών ΔΕΠ δημιουργεί τις προϋποθέσεις μιας στοιχειώδους εργασιακής ασφάλειας η οποία πολλαπλασιάζει τις προοπτικές μιας επιστημονικής ακαδημαϊκής εργασίας. Η εξασφάλιση του ίδιου μισθού για την ίδια βαθμίδα, τα ίδια χρόνια υπηρεσίας και τις ίδιες οικογενειακές ή άλλες ανάγκες, ανεξαρτήτως πανεπιστημιακού ιδρύματος, είναι ζήτημα δικαιοσύνης και ισοτιμίας. Αντιθέτως, μια διαφορετική και άνιση μισθολογική πολιτική ανά ίδρυμα, την οποία υπαινίσσεται το κείμενο διαβούλευσης, θα σημαίνει την πολλαπλή κατηγοριοποίηση των μελών ΔΕΠ, θα δημιουργήσει ανισότητες στην επιστημονική κοινότητα και θα συμβάλει στην πράξη στη δημιουργία πανεπιστημιακών ιδρυμάτων πολλών κατηγοριών και ταχυτήτων. Επομένως λέμε όχι στην υποβάθμιση των μελών ΔΕΠ και στη μετατροπή τους σε λειτουργούς ενός μεμονωμένου πανεπιστημιακού ιδρύματος χωρίς συνολική δημόσια εμβέλεια, επιρροή ή κύρος.

ε) Το σχέδιο διαβούλευσης προβλέπει τη δημιουργία 3 αντί τεσσάρων βαθμίδων μελών ΔΕΠ, προοπτική που επίσης μας βρίσκει αντίθετους. Θεωρούμε δηλαδή ότι επιβάλλεται να παραμείνει ως έχει η βαθμίδα του Λέκτορα, δηλαδή ως βαθμίδα τα μέλη της οποίας θα είναι εξελίξιμα με διδακτικά και ερευνητικά καθήκοντα. Η

κατάργηση της βαθμίδας αυτής θυμίζει το αλήστου μνήμης παλαιό καθεστώς του καθηγητικού κατεστημένου, και συμβάλλει στην ενδυνάμωση των αξιολογήσεων της ιεραρχίας μέσα σε συνθήκες αγοραίου ανταγωνισμού. Ακόμα η κατάργηση της βαθμίδας του Λέκτορα θα οδηγήσει την πράξη στην απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας με πλήρες ωράριο, θα χειροτερεύσει την αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων και θα αδυνατίσει την προσφερόμενη ποιότητα σπουδών και έρευνας. Επιπλέον προτείνουμε σε περίπτωση εφαρμογής της πρότασης του σχεδίου διαβούλευσης για την κατάργηση της θέσης του Λέκτορα ως μη εξελίξιμης:

(α) να εφαρμοστούν μεταβατικές διατάξεις που θα ισχύουν για τις εξελίξεις μελών ΔΕΠ,

(β) το ίδιο να ισχύει και γι' αυτούς που έχουν εκλεγεί και περιμένουν διορισμό.

(γ) τα μέλη ΔΕΠ (και των τριών βαθμίδων) να είναι μόνιμα, γεγονός που διασφαλίζει την ακαδημαϊκή τους ελευθερία και αξιοπρέπεια.

(δ) Επιπλέον η Συνέλευση απαιτεί άμεσα το διορισμό των εκλεγμένων μελών ΔΕΠ και ΕΤΕΠ.

στ) Θέση μας είναι η διατήρηση του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Στη φάση αυτή είναι απαραίτητος ο συντονισμός με άλλους συλλόγους ΔΕΠ για την καλύτερη οργάνωση της υπεράσπισης του δημόσιου πανεπιστημίου, για την απόκρουση της δυσφήμισης που επιχειρείται σε βάρος του καθώς και για την προβολή των θετικών επιτευγμάτων του.

ζ) Ανακεφαλαιώνοντας θεωρούμε ότι το γενικότερο πνεύμα του κειμένου της διαβούλευσης υποτιμά και καταργεί τον ανθρωπιστικό ρόλο του πανεπιστημίου και της έρευνας, δεν συμβάλλει στη δημιουργία μιας κοινωνίας της γνώσης και της παιδείας, προτείνει το κυνήγι μιας γνώσης χρησιμοθηρικής, στα πλαίσια ενός άκρατου ανταγωνισμού με όρους της αγοράς. Σύμφωνα με το πνεύμα του κειμένου θεωρούνται ανύπαρκτες οι ανθρωπιστικές επιστήμες και ο ρόλος τους στη διαμόρφωση της έρευνας και της κοινωνίας επειδή το έργο τους δεν μετράται με τους δείκτες της αγοράς. Η ξενόφερτη αυτή αλλαγή αντίληψης για το ρόλο του πανεπιστημίου είναι αντίθετη με τον ελληνικό πολιτισμό και με την ελληνική παράδοση για την παιδεία και τη γνώση.